

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.051/2023/4.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Kiss János Márk ügyvéd (cím2) által képviselt Felperes cím3 alatti lakos felperesnek, a dr. Nádas György ügyvéd (cím4) által képviselt Alperes Cím1 alatti székhelyű alperes ellen, közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.M.70.090/2022/25. számú ítélete ellen a felperes által 26. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 317 500 (háromszáztizenhétezer-ötszáz) forint perköltséget.

Megállapítja, hogy az állam által előlegezett 361 950 (háromszázhatvanegyezer-kilencszázötven) forint másodfokú feljegyzett eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a felperes 2013. március 11. napjától állt határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél kisgyermeknevelő munkakörben. A felperes munkavégzési helye az alperes mátészalkai telephelyén, a Alperes Bölcsődéjében volt. A munkáltatói jogkör gyakorlója az alperes törvényes képviselője, törvényes képviselő intézményvezető volt, míg az egyéb munkáltatói jogkört tanú12 tagintézményvezető gyakorolta.

[2] A felperes munkaköri leírása alapelveként rögzítette, hogy a kisgyermeknevelő a munkáját a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI.

törvény, valamint a bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályait tartalmazó módszertani levél, illetve az érvényben lévő egyéb módszertani levelek (játék a bölcsődében, bölcsődei adaptáció folyamatos napirend a bölcsődében) alapján végzi. A tevékenysége során igyekszik többek között az ellátottak személyiségét tiszteletben tartva, a kompetencia határok maximális tiszteletben tartásával végezni munkáját. Rögzítették, hogy az egészséges csecsemő és kisgyermek testi és pszichés fejlődésének elősegítésére, követésére és értékelésére alkalmas pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi és gondozástechnikai ismeretei birtokában segíti a gyermek harmonikus fejlődését, az aktivitás, a kreativitás, és az önállóság alakulását. Szakszerűen, az érvényben lévő módszertani elvek figyelembevételével, valamint a bölcsődei gondozás, nevelés alapelveinek megfelelően gondozza, neveli a rábízott gyermekeket, különös gondot fordít a hiánytalan előkészítő tevékenységekre is. Gondoskodik a gyermekek rendszeres levegőztetéséről, az udvari élet megszervezéséről. A napirendbe az évszaknak megfelelően beiktatja a szabad levegőn tartózkodást. Gondoskodik arról, hogy a gyermekek az időjárásnak és a nemüknek megfelelően legyenek felöltöztetve. Csak orkánszerű szélben, erős ködben, -5 fok alatt, valamint kánikulában mellőzhető a szabad levegőn tartózkodás. Felelős a gyermeki jogok érvényesüléséért, az esélyegyenlőség biztosításáért; a csoportjában lévő gyermekek egészségéért, testi épségéért, biztonságáért; a magas szintű szakmai munkáért.

[3] 2022 március végén tanú13, bölcsődei irodai asszisztens a munkaköri feladatainak végzése közben 10 óra körüli időpontban benyitott a felperes közvetlen munkahelyét képező csoportszobába, ahol azt tapasztalta, hogy a felperes az egyik síró és zavarodott kisfiúhoz erősen felfokozott érzelmi állapotban odalépett, kezét megfogta és indulatos húzó mozdulattal a csoportszoba teraszajtáján keresztül a teraszra kivitte. A teraszajtót belülről kilincssel bezárta és így a kisfiú kívül maradt egyedül, sírva. Jelezte tanú13 felé, hogy a gyereket betegen hozták és hisztizik. Az érintett gyermek a benti öltözetében volt.

[4] tanú13 a helyszínen nem fejezte ki a rosszállását, de szóban jelentette a tagintézmény-vezetőnek, akinek a kérésére 2022. március 30. napján ezt írásban megerősítette. A tagintézmény-vezető ezt másnap tudomásulvételi záradékkal látott el, azonban nem jelentette a munkáltatói jogkör gyakorlójának.

[5] 2022. április 4-én kelt egy feljegyzés, miszerint a tagintézmény-vezető maga is tapasztalta a felperes részéről – szülői bejelentés miatt – nemkívánatos, a gyermekekkel összefüggő magatartást. Ezért 2022. április 5-én tartott értekezleten az általánosság szintjén felhívta valamennyi dolgozó figyelmét a gyermekekkel kapcsolatos meg nem engedett bánásmód mellőzésére (így különösen épületből való kizárás, kézre ütés, nem megfelelő hangnem alkalmazása) és a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésének ilyen okokból való lehetőségére is. Az értekezletről a tagintézmény-vezető tájékoztatta a későbbiekben az intézményvezetőt.

[6] 2022 májusában az intézményvezető szóbeli figyelmeztetésben részesítette a felperest, a bölcsődés csoportok életét Facebook alkalmazás segítségével informatívabbá tevő

törekvéshez való – álláspontja szerinti – nem megfelelő hozzáállás miatt. E szóbeli figyelmeztetés megtörténtét utóbb írásba is foglalták, az erről készült okirat átvételét – tekintettel arra, hogy az abban foglaltakkal nem értett egyet – megtagadta. Ugyanezen alkalommal döntés is született arról, hogy a felperest a kisgyermeknevelői csoportjából kiveszik és a jövőben a munkakörét érintően már csak helyettesítési feladatokat fog ellátni.

[7] 2022. június végén a felperes csoportjában az ebéd elfogyasztása utáni fektetés közben az egyik kislány a zokniját többször levette, ami miatt a gyermekre a felperes rászólt. Miután a harmadik alkalommal is levette ez a gyermek a zokniját, a felperes odament hozzá és annak csupasz talpára a tenyerével 3-4 alkalommal a közepes erősséget el nem érő erővel rácsapott, amitől a kislány sírni kezdett. A tapsolásnak tűnő hanghatásoknak tanúja volt a vele egy csoportban dolgozó tanú17 és a szomszédos – nyitott ajtóval egylégterű – csoportszobában lévő tanú14 és tanú18 kisgyermeknevelők.

[8] tanú14 az esetet szóban jelentette a tagintézmény-vezetőnek, akinek a kérésére azt június 29-án írásos feljegyzés formájában meg is erősítette. Az intézményvezető irányába ezt az esetet sem jelentette ekkor a tagintézmény-vezető.

[9] 2022. július 19-én a felperest behívta magához a tagintézmény-vezető, (TANÚ14)val egyetemben és közölte a felperessel, hogy a csoportjából őt kiveszi, melynek hatására a felperes és a tagintézmény-vezető között vita alakult ki. Ennek során szóba került a kizárt kisfiú és a zokniját lehúzó kislány esete. A megbeszélésről feljegyzést készítettek, amit a felperessel nem kíséreltek meg aláírni.

[10] A munkáltatói jogokat gyakorló intézményvezető ezen a napon szerzett tudomást a tényállásban fentebb írt két esetről, majd ezt követő napon, 2022. július 20-án közölte a felperessel, hogy a munkaviszonyát rendkívüli felmentéssel megszünteti. A felperes az írásba foglalt okirat átvételét megtagadta, és vitatta a rendkívüli felmentésben a terhére rótt cselekményeket.

[11] A rendkívüli felmentésben az alperes a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 33/A. § (1) bekezdésének a) és b) pontjára hivatkozott, és annak indokaként szó szerint az alábbiakat rögzítette: „...a munkaviszony megszüntetésének indokául az szolgál, hogy 2022.07.19. napján, egy megbeszélésen tanú12 és tanú14 jelenlétében elismerte, hogy elverte a talpát a gyereknek, továbbá azt is, hogy egy másik gyermeket kizárta a teraszra, mert az hisztizett. Az intézményünk szakmai és erkölcsi alapelvei teljes mértékben kizárják a gyermek bármilyen jellegű testi fenyegetését vagy elkülönítését.

[12] A két cselekmény bármelyike önmagában is alkalmatlanná teszi a munkavállalót munkakörének betöltésére, együttesen pedig különösen.

A közalkalmazott lehetőséget kapott védekezés előterjesztésére a Kjt. 30. § (3) bekezdése alapján, mely során a közalkalmazott elismerte az ellene felhozottakat.”

A felperes átlagos napi távolléti díja bruttó 21 538 forint volt a jogviszonyának megszűnése időpontjában.

[13] A tagintézmény-vezető kiskorú veszélyeztetése miatt feljelentéssel élt a rendkívüli felmentésben szereplő magatartások miatt, azonban a Mátészalkai Rendőrkapitányság a (ÜGYSZÁM) számú határozatával a felperessel szemben közfeladatot ellátó személy eljárásában elkövetett bántalmazás büntetnének megalapozott gyanúja miatti büntetőeljárást bűncselekmény hiányában megszüntette.

[14] 2022. július 20. napján az intézményvezető, a tagintézmény-vezető jelenlétében meghallgatták a bölcsőde dolgozóit, amiről helyszíni feljegyzés alapján utóbb jegyzőkönyv készült.

[15] A felperes végső formában fenntartott keresetében a közalkalmazotti jogviszonya jogellenes megszüntetésének következményeként a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 82. § (3) bekezdése alapján 3 145 940 forint végkielégítés és az Mt. 82. § (4) bekezdése alapján „bruttó” 1 378 432 forint átalánykompenzációs kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, ezen összegek 2022. július 20. napjától számított késedelmi kamataival együtt. Kérte az alperest a perrel felmerülő költségeiben is marasztalni.

[16] Állította, hogy a felmentés nem világos, valótlan és nem is okszerű, az elkülönítést, a bántalmazást nem követte el és kollégái előtt nem tett beismerő vallomást sem. A Kjt. 33/A. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt felmentési okok nem állnak fenn és sérült a Kjt. 30. § (3) bekezdésébe foglalt védekezési joga is, továbbá hogy a munkáltató előtt az ellene felhozottakat nem ismerte el. A felmentés átvételét valóban megtagadta, mert álláspontja szerint azzal beismerte volna az alperes állításait. A rendkívüli felmentés elkészt, hiszen az abban szereplő esetek 2022 márciusában és júniusában történtek, amelyekről a tagintézmény-vezető lényegében azonnal tudomást is szerzett.

[17] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperesnek perköltségben való marasztalását kérte. A keresetet összecszerúságában nem tette vitássá, de álláspontja szerint a rendkívüli felmentés világos, valós és okszerű volt, a felperes a közalkalmazotti jogviszonyából származó lényeges kötelezettségét legalább súlyos gondatlansággal megszegte. Hangsúlyozta, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója az intézkedését határidőben gyakorolta. A munkáltatói jogkör gyakorlója az intézmény vezetője volt, ő viszont csak 2022. július 19-én szerzett tudomást a történetekről.

[18] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 772 160 forint perköltséget. Megállapította, hogy 271 462 forint feljegyzett kereseti eljárási illeték és az állam által előlegezett 5180 forint költség az állam terhén marad.

[19] Az ítélet indokolásában rámutatott, hogy a rendkívüli felmentés indokolása szerinti minősítés nem köti a bíróságot, a rendkívüli felmentés jogszerűsége körében csak azt kell vizsgálnia, hogy a munkáltatói döntésben felhozott események megfelelnek-e a Kjt. 33/A. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írt rendelkezéseinek. A Kúria több eseti döntésére (Mfv.I.10.189/2017/7., Mfv.I.10.055/2016/4., Mfv.I.10.042/2020/7.) támaszkodva rámutatott, hogy a felmentés okszerűségének vizsgálata a perben szükségtelen, az alperesnek azt kellett bizonyítania a perben, hogy a törvényben rögzített konjunktív feltételek fennállnak, azaz a felperes szándékos vagy súlyos, gondatlan kötelezettségszegést követett el és az jelentős mértékű volt.

[20] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes törvényes képviselője csak 2022. július 19. napján szerzett tudomást a rendkívüli felmentésben szereplő felperesi magatartásokról, így az annak gyakorlására nyitvaálló szubjektív határidőt megtartottnak találta. E vonatkozásban utalt a tanú12 tanúvallomására, a törvényes képviselő nyilatkozatára, valamint a büntetőeljárásban keletkezett jegyzőkönyvek tartalmára. Ezek a bizonyítékok nem voltak alkalmasak annak igazolására, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója az említett időpontot megelőzően bármikor értesült volna konkrétan a rendkívüli felmondás tárgyává tett két felperesi magatartásról.

[21] A világosság követelményének megtartottsága kapcsán rámutatott az MK 95. számú kollégiumi vélemény II. pontjában írtakra és megállapította, hogy a rendkívüli felmentés szóhasználatát kimerítette az említett követelményt. Rámutatott arra, hogy a törvényi követelményeknek akkor felel meg a felmentés indokolása, ha az tartalmazza azokat a konkrét tényeket, körülményeket, amelyekre az intézkedést alapította, melynek során nem a szóhasználatnak, hanem az indokolás egészének, a teljes szövegnek van jelentősége (BH2021.154.). Nem állapítható meg a világos indok hiánya, ha annak tartalmát a munkavállaló – a kereseti tényállásból megállapíthatóan – nyilvánvalóan megismerte és megértette (BH2012.132.). Az elsőfokú bíróság ez alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendkívüli felmentés a magyar nyelv szabályai szerint egyértelműen rögzítette, hogy mi az a felperesi magatartás, amely miatt az intézkedést alkalmazta az alperes és ez a keresetből kitűnően a felperes számára is felismerhető, beazonosítható volt.

[22] Az MK 95. számú állásfoglalás III. pontjára támaszkodva a valóság követelményének érvényesülését is vizsgálta és a büntetőeljárás iratai, illetve a beszerzett releváns tanúvallomások alapján e törvényi feltétel megtartottsága mellett foglalt állást. Megállapította, hogy a kisfiú kizárásával kapcsolatban tanú13, a kislány talpának elverésével kapcsolatban tanú14, tanú17 valamint tanú18 vallomását értékelte, hozzátéve, hogy ezeket a cselekményeket illetően a perben is részben elismerésben volt, csupán az ezeket megvalósító mozdulatait jellemezték a tanúk indulatosabbnak, erőteljesebbnek. A tagintézményvezető és

tanú14 a tanúvallomásával azt is megerősítette, hogy a felperes 2022. július 19. napján előttük sem vitatta a két eset megtörténtét.

[23] Az elsőfokú bíróság részletesen indokolta a 2022. július 20. napján tartott megbeszélésről készült jegyzőkönyv valóságtartalmát, azonban arra a következtetésre jutott, hogy abban több olyan esemény is meg lett említve a felperesre terhelően, amelyek nem képezték a rendkívüli felmondás indokát.

[24] A bizonyítási eljárás eredményeként a rendkívüli felmentés indokát valósnak, a munkáltatói intézkedést jogszerűnek találta. Ítéletében hangsúlyozta a gyermekek bántalmazásával szembeni védelem fontosságát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény vonatkozó szabályainak beidézésével, és kiemelte a bölcsődék által nyújtott személyes gondoskodás során elvárt – a felperes munkaköri leírásában rögzített – kötelezettségeket és előírásokat.

[25] A kötelezettségszegéseket szándékosnak ítélte, mellyel a felügyeletére bízott gyermekek személyiségét nem tartotta tiszteletben, magatartása a fejlődésüket nem támogatta.

[26] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását kérte. Elsődleges hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményét okszerűtlenül értékelte, ezért kérte a tényállást megváltoztatni.

[27] Valótlannak minősítette, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója csak 2022. július 19. napján szerzett tudomást arról, hogy ő kizárta a teraszra az egyik gyermeket. Hivatkozott arra, hogy 2022. április 5-én a tagintézmény-vezető megtartotta a valamennyi kisgyermeknevelő részvétele melletti megbeszélést, az erről készült feljegyzés rögzíti, hogy a megbeszélésről szóban tájékoztatta a munkáltatói jogkör gyakorlóját. Hivatkozása szerint életszerűtlen, hogy e körben ne tájékoztatta volna a munkáltatói jogkör gyakorlóját a konkrét esetről és igaz ugyan, hogy az alperes törvényes képviselője igazmondási kötelezettség terhe mellett állította ennek az ellenkezőjét, de a fél képviselője által tett nyilatkozatot az igazmondási kötelezettség nem ruházza fel bizonyító erővel. Annak ellenére a tagintézmény-vezető tanúvallomásában megerősítette mindezt, de a tanú nyilatkozatához nem fűződik olyan vélelem, amely szerint azt az ellenkező bizonyításáig valónak kellene elfogadni. Ezt a bizonyítékot a többi bizonyítékkal együtt értékelve kell megítélni. A fél saját nyilatkozatát és a tanúvallomást tehát össze kell vetni a 2022. április 5. napi feljegyzéssel és azzal, hogy a tagintézmény-vezetőt a gyermekeket bántalmazó esetleges magatartásokkal összefüggésben jelentéstételi kötelezettség terheli és így már az az életszerű következtetés vonható le, hogy a rendkívüli felmentésben szereplő első esetről már 2022. március 31. és április 5. napja között tudomást szerzett a munkáltatói jogkör gyakorlója.

[28] Ugyancsak nem felelt meg a valóságnak, hogy ezt a gyermeket szándékosan zárta volna ki a teraszra, és belenyugodott abba, hogy ezzel a gyermek jogellenes elkülönítését valósítja meg. Hivatkozott továbbá arra, hogy a Mátészalkai Rendőrkapitányság eljárást megszüntető határozatában is megállapította, hogy a felperes nem zárta ki a teraszra a gyermeket.

[29] A fellebbezésben is vitatta azt az elsőfokú bírói ténymegállapítást, hogy a kislány talpára háromszor-négyszer rácsapott, különösen azzal a céllal, hogy a gyermeket megbüntesse. Ezt az ítélet szerint két tanú látta, azonban eltérően írták le, hogyan ért a gyerek talpához a felperes. Abban azonban a tanúk egyetértettek, hogy azt, amit láttak nem minősítették verésnek, illetve bántalmazásnak.

[30] A fellebbezési érvelés szerint nem fedi a valóságot az sem, hogy beismerte volna az említett cselekmények elkövetését az elsőfokú bíróság által megállapítottak szerint, az erre vonatkozó két tanúvallomást tevő tanú teljesen eltérően írta le a helyzetet, amiben egyébként is csak a felperes csoportjának átadásáról volt szó, a tanúk szavahihetőségéhez pedig nyomatékos kétség fér.

[31] Hivatkozott továbbá arra, hogy a 2022. július 20. napján kelt jegyzőkönyv pontatlanságairól, illetve valótlan tényállításairól már maga az elsőfokú bíróság is tett megállapítást, értékelni kellett volna, hogy több ponton valótlanságokat tartalmaz a jegyzőkönyv, és azt is, hogy a tanúk lehetséges, hogy nyomás alatt írták alá azt.

[32] Nem állapítható meg a terhére súlyos kötelezettségszegés, a talp fegyelmezési célú megpaskolása, illetve egy hisztiző gyermek friss levegőre kiengedése nemhogy nem súlyos, de még kötelezettségszegésnek sem tekinthető. Erre tekintettel továbbra is hivatkozta, hogy a felmentés indoka nem valós, az alkalmazott intézkedés ezért nem okszerű és arra egyébként is a 15 napos szubjektív törvényi határidőn túl került sor.

[33] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. A Debreceni Ítéltábla Mf.I.50.063/2022/7. számú ítéletében foglaltakra támaszkodva vitatta, hogy a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat eltérően mérlegelhetné, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok okszerű mérlegelésével, a logika szabályai szerint megállapította. Ez vonatkozik a rendkívüli felmentés szubjektív határidejének megtartottságát eredményező tényállási elemekre is, azaz arra, hogy az elsőfokú bíróság tényként állapította meg a munkáltatói jogkör gyakorlója oldalán a tudomásszerzés időpontját.

[34] A rendkívüli felmentésben szereplő két magatartás konkrét tényállási elemeit illetően az ellenkérelemben részletesen értékelte maga is az azokra vonatkozó, beszerzett

bizonyítékokat és az ezzel összefüggésben kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság azokat helyesen értelmezve jutott arra a jogkövetkeztetésre, amelynek következménye a kereset alaptalanságának a megállapítására vezetett. Ezt meghaladóan hivatkozott arra, hogy a 2022. július 20-i jegyzőkönyv nem valótlan tartalmú, valamint, hogy mindkét gyerekekkel kapcsolatos felperesi magatartás már önmagában, külön-külön is megalapozná a rendkívüli felmentést.

[35] A fellebbezés nem alapos.

[36] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet felülbírálatát a fellebbezés és az ellenkérelem korlátai között a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdése szerint végezte el, figyelemmel arra, hogy az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot nem talált és eltérő anyagi pervezetés sem volt indokolt. Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a Pp. 279. § (1) bekezdése alapján, a rendelkezésre álló bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg és helytálló az abból levont jogi következtetése is, amely megfelelt az elsőfokú bíróság által helyesen idézett jogszabályoknak, illetve a bírói gyakorlatnak is. Az ítéltábla ezzel egyetértett, ezért csupán a fellebbezés tartalma alapján az alábbiakra mutat rá:

[37] Az ítéltábla elsődlegesen a Pp. 263. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket hívja fel, mely szerint a bíróság a perben – törvény eltérő rendelkezése hiányában – alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához, vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint minden bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas. Ehhez kapcsolódóan a Pp. 279. § (1) bekezdés értelmében a bíróság a perben jelentős tényeket, a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb feladatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg.

[38] A Pp. fenti szakaszában rögzített bizonyítékok szabad mérlegelésének elve egyenes következménye a tényállás szabad megállapítása elvének, hiszen a kötetlenség nemcsak az igénybe vehető bizonyítási eszközök és módok terén valósul meg, hanem a bizonyítás eredményének szabad mérlegelése kapcsán is. A bizonyítékok szabad mérlegelése során a bíróság értékeli, hogy a felek tényállításait az általuk rendelkezésre bocsájtott bizonyítékok alátámasztották-e vagy sem. A bíróság által meghatározott tényállás akkor felel meg az eljárásjogi jogszabályoknak, ha összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik. A bizonyítási anyagon alapuló ténymegállapítás logikai tevékenység, amelynek során a bizonyító tényekről (bizonyítékokról) következtetünk a bizonyítandó tényekre (a jogilag releváns tényekre). Ennek során a bíróság megállapítja a bizonyítási eszközök hitelességét (annak fokát), a bizonyítékok erejét (bizonyító értékét), jelentőségüket a jogvita eldöntése szempontjából, értékeli a tanúvallomás hitelt érdemlő voltát, a szakértői vélemény logikai meggyőző erejét, az okirat valóságát, a tárgyi bizonyítékok állapotát stb. A bizonyító adatokat a bíróság egyenként és összességükben is értékeli, megvizsgálja és összehasonlítja bizonyító értéküket, figyelembe veszi összefüggéseiket és ellentmondásaikat és ennek eredményeként alakítja ki a valóságról szerzett meggyőződését, amelyet ténymegállapítások formájában rögzít a határozata

indokolásában. A szabad mérlegelés eredményében megnyilvánuló bizonyosság nem szubjektív vélemény, objektíven megalapozottnak kell lennie. [Döme Attila: A bizonyítás általános szabályai.: Varga István szerk.: A polgári perrendtartás és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja II-III. HVG-ORAC, Budapest, 2018, 1191-1192. oldal].

[39] A bíróság szabad mérlegelésének korlátját az indokolási kötelezettség alkotja, hiszen a bíróság az ítéletében köteles megjelölni a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett körülményeket, különösen azokat az okokat, amelyek miatt valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amely miatt több bizonyíték közül egyeseket figyelmen kívül hagyott, míg másoknak jelentős bizonyító erőt tulajdonított (BH2012.173.).

[40] Az ítéleti tényállás megállapításához az szükséges, hogy a bíróság a bizonyítás és az egyéb ténymegállapítási módok hitelt érdemlőségét, bizonyító erejét megállapítsa, majd pedig megítélje jelentőségüket a tényállás szempontjából. Ezt a tevékenységet nevezzük bírói mérlegelésnek. Ennek során a bizonyítékokat a maguk összességében és egyenként is mérlegeli, figyelembe veszi azok összefüggéseit, esetleges ellentmondásait, valamint a felek mulasztását vagy magatartását. Ezek alapján állapítja meg a bizonyítandó tények fennállását, vagy fenn nem állását, valóságát vagy valótlanosságát, illetőleg azt, hogy a bizonyítás sikerrel járt-e, azaz a bizonyítandó tények bizonyítottak-e vagy sem. A bizonyítékok mérlegelése során a bíróság az összes körülményt veszi figyelembe és a mérlegelés eredményére egyetlen irányadó szempont a bíróság belső meggyőződése. Számos legfelsőbb bírósági, kúriai határozat, kollégiumi állásfoglalás, eseti döntés felhívta a figyelmet arra, hogy a bíróság belső meggyőződésének kialakítása gondos bírálatot tételez fel a mérlegelés eredménye szempontjából. Nem lehet a belső meggyőződés valamiféle bírói önkény megnyilvánulása, valamiféle homályos érzelmi folyamatnak vagy általánosságban mozgó sejtésnek az eredménye, a logika és a gyakorlati tapasztalat szabályai szerint kell a konkrét tényállást vizsgálni. A szabad mérlegelés csak addig terjedhet, ameddig a helyes gondolkodás követelményei azt lehetővé teszik. A bíróságnak nem azt kell eldönteni, hogy a felek közül ki mond igazat, hanem azt, hogy a bizonyításra kötelezett fél felsorakoztatott-e olyan bizonyítékokat, melyek mérlegelésével csak egy következtetés vonható le: az, amit a fél állított (Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.387/2012/7. szám, Debreceni Ítéltábla Mf.I.50.063/2022/7).

[41] Mindezek alapján az ítéltábla a felperesnek a fellebbezésben megjelölt eljárási szabálysértésre való hivatkozását alaptalannak tartotta, az elsőfokú bíróság ugyanis a tényállást megállapította (Pp. 263. § (1)-(2) bekezdés), és a felperes jogi érveléssel nem támasztotta alá a Pp. 268. § (2), a 270. § (1)-(3), a 275. § (1)-(2), valamint a 276. § (1)-(5) bekezdéseinek a megsértését. A felperes fellebbezésében foglalt anyagi jogszabálysértésre való hivatkozásokra tekintettel az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdésben biztosított felülbírálati jogkörében eljárva vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének anyagi jognak való megfelelőségét, melynek során azt kellett érdemben vizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság azt helyesen alkalmazta-e, a rendkívüli felmentés jogát határidőben gyakorolta-e az alperes és az jogszzerű volt-e.

[42] A munkáltatói intézkedés határidőben való közlését illetően a Kjt. 33/A. § (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy a rendkívüli felmentés jogát az annak alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, legfeljebb azonban az ok bekövetkeztétől számított egy éven belül, bűncselekmény elkövetése esetén a büntethetőség elévüléséig lehet gyakorolni.

[43] A keresettel érintett munkáltatói intézkedés 15 napos szubjektív határidejével, illetve annak alperes részéről történő megtartásával kapcsolatban kifejtett fellebbezési álláspont kapcsán az ítéltábla rámutat arra, hogy az alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség, amelynek eleget tudott tenni. Ebben a kérdésben helytállóan támaszkodott az elsőfokú bíróság az alperes törvényes képviselőjének nyilatkozatára, de ezen túl a tagintézmény-vezető tanúvallomására is. A felperes az említett bizonyítékok alapján tényyszerűen megállapított tudomásszerzés időpontjával szemben csupán feltételezésre támaszkodott, de ez, valamint a fellebbezésben is megjelenő életszerűtlenségre való hivatkozás és az ezzel kapcsolatban hivatkozott körülmények okszerű elemzésük eredményeképpen nem voltak alkalmasak a bizonyítékokkal alátámasztott ténymegállapítás megdöntésére.

[44] Kétségtelen és ezért az ezt célzó felperesi hivatkozással az ítéltábla egyetértett, hogy a tagintézmény vezetőjének részéről elvárható lett volna, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója felé azonnal jelzéssel éljen a rendkívüli felmondás okát képező felperesi magatartásokról való tudomásszerzés alkalmával. Ennek az elvárható magatartásnak az elmulasztása azonban a felperes javára a tényállás megállapítása körében különösen nem eshet, illetve nem vehető figyelembe.

[45] A tagintézmény-vezető a felperes kötelezettségszegő magatartását mindkét esetben közvetett módon észlelte, ám a jelen esetben nem annak van jelentősége, hogy miként minősül vagy minősülhet a munkáltató felé az erről való jelzés elmaradása, hanem annak, hogy tényyszerűen a jelzés elmaradt, így megállapítható, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója a felperes fegyelmi jellegű vétségeiről időszerűen nem, csupán akkor értesült, amikor lényegében a rendkívüli felmondással azt egyébként megfelelően le is reagálta.

[46] Ugyanez állapítható meg a 2022. április 5-i értekezletről, illetve az arról szóló intézményvezető felé tett tájékoztatással kapcsolatban is, amiről a felperes csak feltételezte azt a fellebbezésben is, hogy a tagintézmény-vezető a munkáltatói jogkör gyakorlójának a konkrét felpereshez kötődő eseményeket el is mondta, de erre nézve tényadat nem állt a bíróság rendelkezésére. E körben rámutat az ítéltábla, hogy a konkrét tájékoztatás elmaradásának okáról az intézményvezető be is számolt a tanúvallomásában és az is megállapítható, hogy a rendőrségen tett tanúvallomásában sem említette, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója az alapul fekvő felperesi magatartásokat konkrétan meg is tudta. Az ítéltábla szerint mindkét esettel kapcsolatban megállapítható, hogy a felperes kollégáinak reakciói, az intézményvezető feljegyzés-gyűjtései inkább a két eset valami módon való elodázását célozta, mintsem a munkáltató tudomására hozást.

[47] A fentebb utaltak szerint a bíróság a tényállás megállapítása érdekében a bizonyítékokat értékeli és az értékelés eredményét mérlegeli és a tényállást így állapítja meg. Ennek során az összes releváns körülményt figyelembe veszi és azokat együttesen mérlegeli, amelynek során az általánosság szintjén maradó sejtéseknek nincs és nem is lehet szerepe. Az alperes bizonyította a felperesi magatartásokról való tudomásszerzés időpontját, a felperes ezzel összefüggésben megfogalmazott sejtései és a valószínűség szintjén maradó életszerűséggel kapcsolatos hivatkozásai ugyanakkor nem voltak alkalmasak a bizonyítékokkal alátámasztott és így megállapított tény cáfolatára.

[48] Mindezekre tekintettel az ítéltábla maga is elfogadta az elsőfokú bíróság által tett megállapítást, nevezetesen, hogy a munkáltató a Kjt. 33/A. § (3) bekezdésében meghatározott 15 napos szubjektív határidőt megtartotta.

[49] A felperes ellenbizonyítás lehetőségével nem élt, a bizonyítás eredményének felülmérlegelésére pedig lehetőség nem volt.

[50] Az ítéltábla ezt követően a felperes terhére rótt kötelezettségszegések körében vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítás szabályainak, a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó követelménynek eleget tett-e. Az intézmény teraszára kizárt gyermekkel összefüggő tényállási elemek kapcsán megfogalmazott fellebbezési hivatkozás miatt rámutat arra, hogy tanú13, aki szemtanúja volt az esetnek, nem nyilatkozott ellentétesen a perben, illetve a büntetőeljárásban sem. Megállapította, hogy a büntetőeljárásban tett vallomásában nem irányult felé olyan kérdés, hogy a felperes kizárta-e a gyermeket, így értelemszerűen erre akkor nem is nyilatkozott. A felperes állításával szemben a tanú szavahihetősége nem kérdőjeleződött meg a 2022. július 20-án felvett jegyzőkönyv kapcsán sem, ennek készítési körülményét illetően a vele korábban ellentétesen nyilatkozó intézményvezető elfogadta, hogy a helyszínen tanú13 kézzel írta a jegyzőkönyvet, és az később került legépelésre.

[51] E körben is megtörtént tehát a bizonyítékok mérlegelése, e tevékenysége az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak okszerű volt, így az alapul fekvő bizonyítékok felülmérlegelésére a fellebbezésben felhozott indokok nem voltak elégségesek. A felperesnek tanú18 tanúvallomásával kapcsolatos hivatkozását sem fogadta el az ítéltábla, hiszen önmagában nem azt róta az alperes a felperes terhére, hogy a gyermeket a levegőre kivitte, hanem ahogyan azt tette és hogy az nem volt a gyermek számára megnyugtató, sőt, éppen ellenkezőleg, az a további zaklatottságát eredményezte, hiszen egyedül maradt a zárt ajtón kívül.

[52] Az intézmény által ellátott kislány talpának elverésével kapcsolatban az ítéltábla szintén elfogadta az elsőfokú bíróság ténymegállapításait és helytállónak találta az azzal kapcsolatos jogi indokokat is. Az ítéltábla szerint az értelmező szótár segítségül hívása az

„ütés” és „verés” szavak értelmezéséhez szükségtelen, ugyanis a tanúvallomások alapján (tanú17 és tanú14) megerősítést nyert, hogy a felperes által hivatkozott érintés, paskolás egy legalább közepesen erős fizikai behatást képezett, hiszen erősebb hanghatással járt és a gyermek sírva is fakadt tőle. Az érintett gyermek ráadásul az életkorából adódó sajátos kommunikációjával annak megtörténtét a szüleinek is elmondta, így az ítéltábla is úgy ítélte meg, hogy ami történt, az a gyermek fegyelmezésének meg nem engedett módja volt és az a gyermeket érzelmileg veszélyeztette. Erre figyelemmel az ítéltábla álláspontja szerint is megvalósult az elsőfokú bíróság által lényegesnek minősített kötelezettségszegés, amelyre ezáltal a rendkívüli felmentés helytállóan hivatkozott.

[53] Mindemellett az ítéltábla figyelembe vette azt is, hogy a felperes a perben sem tagadta, hogy a rendkívüli felmentésben szereplő két magatartást tanúsította, azaz az egyik gyermeket az intézmény teraszára kivitte, a másiknak a talpát bizonyosan valami módon megérintette, csupán azt vitatta, hogy azokat nem a felmentésben szereplő módon valósította meg. Ezeket viszont egyéb bizonyítékok alátámasztották a perben, így annak csak kisegítő jelentőséget lehetett tulajdonítani, hogy a felperes a csoportja átadásakor lényegében a terhére rótt kötelezettségszegést beismerte.

[54] A 2022. július 20-án felvett jegyzőkönyvvvel kapcsolatban az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítást folytatott le, e körben részletesen feltárta és értékelte a valótlan, illetve ellentmondásos nyilatkozatokat is. Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy kétségtelenül okirati formában készült el a jegyzőkönyv, ám a tanúk a vallomásaikat a perben a hamis tanúzás törvényi következményeire történt figyelmeztetés után tették meg és ezeket külön-külön és a maguk összességében is megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság, amelyre vonatkozó indokolása részletes, az alapul fekvő mérlegelés pedig megfelel a logika szabályainak, azokkal az ítéltábla egyetértett. Az ítéltábla ismételten utal a szabad bizonyítás elvére, azaz hogy a perben a felek a Pp.-ben jelzett bizonyítási eszközökkel szabadon élhetnek. Az okirati tartalom valóságának felperes általi megkérdőjelezésére tekintettel az alperes szabadon élhetett a tanúbizonyítás lehetőségével.

[55] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan vont jogkövetkeztetést arra, hogy a felperes az elsőfokú bíróság által is felhívott jogszabályi rendelkezésekben és a munkaköri leírásban foglalt lényeges kötelezettségét szándékosan megszegte a rendkívüli felmentésben szereplő magatartásaival, amely kötelezettségszegése a gyermekek életkorát is figyelembe véve jelentős súlyú volt. Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a bölcsődei elhelyezés során a szülők teljes bizalommal kell, hogy átadják gyermekeiket a kisgyermeknevelőknek és a védtelen, sokszor önmagát még kifejezni nem tudó gyermekek nevelése ezért sokkal nagyobb türelmet igényel. Az ilyen kisgyermek felügyeletét ellátó személyekkel szemben ezért az elvárás is nagyobb, hogy megfelelő eszközökkel neveljenek, fegyelmezzenek, ami nem valósulhat meg egy síró gyermek teraszra való kizárásával, magára hagyásával sem a csupasz talpának az elverésével. Mindezekre tekintettel a rendkívüli felmentés jogszerű volt, a gyermekekkel szembeni ilyen, vagy hasonló magatartás ismételt megvalósulásának elkerülése érdekében az a Kjt. 33/A. § (1) bekezdése a) pontjában foglaltaknak megfelelt.

[56] A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokai alapján a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[57] A felperes a másodfokú eljárásban is pervesztes lett, ezért a Pp. 83. §-ának megfelelően viselni köteles az alperes másodfokú eljárással felmerült perköltségét, amelyet az ítéltábla összegszerűségében a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése és 4/A. § alapján 250 000 forint + áfa, azaz összesen 317 500 forintban állapított meg.

[58] A peres feleket a költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog illette meg. A fellebbezéssel vitatott érték 4 524 372 forint volt, így az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése alapján számított feljegyzett 361 950 forint fellebbezési eljárási illeték a pervesztes felperes munkavállalói költségkedvezménye miatt a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Debrecen, 2024. március 5.

Dr. Tass Edina sk. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád sk. előadó bíró, Dr. Bakó Pál sk. bíró